

Motion till riksdagen 2024/25:3043

av **Jacob Risberg m.fl. (MP)**

Fred och rättvisa i Palestina

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för en permanent vapenvila mellan Israel och Hamas och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör verka för att få till stånd en hållbar fredsprocess som leder till en rättvis tvåstatslösning och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att erkänna östra Jerusalem som Palestinas huvudstad och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska verka för att gisslan och andra illegalt frihetsberövade personer som hålls av Hamas och Israel återförenas med sina familjer, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska verka för att EU pausar associeringsavtalet med Israel då Israel tydligt bryter mot kriterierna för mänskliga rättigheter, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska verka för att EU inför sanktioner mot Israel på grund av brotten mot internationell rätt som begås i Palestina och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör undersöka möjligheten för att våldsamma bosättare och bosättningsorganisationer terrorklassas av EU, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa importrestriktioner för produkter från ockuperade områden och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stoppa visumfriheten till Sverige för israeliska bosättare och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige och EU bör ta ytterligare steg för att inte ge stöd till bosättningar som undergräver tvåstatslösningen, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör följa Internationella domstolens utlåtande om ockupationen på Västbanken, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör vara aktiva i FN för att få ett slut på Israels olagliga ockupation, exempelvis genom att stödja resolutioner i FN:s generalförsamling och säkerhetsråd som syftar till att få ett slut på Israels olagliga ockupation av Palestina, och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör verka för att EU inför ett vapenembargo mot Israel, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör stoppa allt militärt samarbete med Israel och att Sveriges försvarsattaché vid ambassaden i Tel Aviv bör kallas hem och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kräva att Israel ger obegränsad tillgång till Gaza för humanitära insatser och omedelbart slutar beskjuta humanitära konvojer, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att brott mot mänskligheten, krigsförbrytelser och ekocid begångna av Israel och Hamas måste utredas och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör ansluta sig till Sydafrikas anmälan till Internationella domstolen om att Israel ska utredas för folkmord och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att miljö rättvisa ska vara en central del av freds förhandlingarna mellan Israel och Palestina och tillkännager detta för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska ha ett fortsatt starkt bistånd till Palestina och tillkännager detta för regeringen.
20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att svenskt humanitärt bistånd till Palestina måste stärkas för att möta de enorma behov konflikten skapat och tillkännager detta för regeringen.
21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör ta emot patienter från Gaza och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Än en gång tvingas vi bevittna hur våld trasar sönder livet för civila palestinier och israeler. Det är civila i Palestina och Israel som betalar priset med sina liv för ett cyniskt maktspel mellan Hamas och Israels extrema regering. Attacker mot civila kan aldrig rättfärdigas och kommer enbart att leda till ytterligare våld och ytterligare lidande.

Israels bombningar av civilbefolkningen i Gaza har inte på något sätt varit proportionerliga. Miljöpartiet tar avstånd från Hamas bestialiska terrorattacker, men civila palestinier ska inte betala priset för en terrororganisations agerande. Det yttersta ansvaret för att avsluta konflikten fredligt vilar på Israel som ockupant och militärt överlägsen part.

Alltför många civila drabbas av detta krig och därför krävs en permanent vapenvila för att kunna ta hand om alla drabbade och påbörja en långsiktig fredsprocess som kan leda till en hållbar och rättvis tvåstatslösning. Det krävs också att Hamas omgående släpper alla i gisslan och att Israel släpper alla illegalt frihetsberövade palestinier.

Enligt FN:s högkommissarie för mänskliga rättigheter finns det bevis för att både Hamas och Israel har begått krigsförbrytelser. Internationella domstolen har även sagt att det finns en verklig risk för folkmord i Gaza. Sverige måste verka för att folkmord, brott mot mänskligheten och krigsförbrytelser utreds och ageras utifrån folkrättsprincipen Responsibility to Protect. Det är väldigt viktigt att vi står upp för de oberoende domstolarna Internationella brottmålsdomstolens (ICC:s) och Internationella domstolens (ICJ:s) bedömningar och mandat. Sveriges regering borde ansluta sig till Sydafrikas anmälan till ICJ om att Israel ska utredas för folkmord och försvara ICC:s rätt att åtala både israeliska och palestinska ledare.

Men det här är inte bara en fråga om att få slut på det nuvarande kriget i Gaza. I snart sex decennier har Israel ockuperat Palestina, en ockupation som gång på gång förklarats strida mot internationell rätt. Sverige och resten av det internationella samfundet har ett ansvar för att sätta press på Israel och inte blunda för den israeliska bosättningspolitiken. Israel måste respektera internationell rätt och på allvar försöka att hitta vägar framåt för en tvåstatslösning, i stället för att fortsätta att expandera sina bosättningar på palestinsk mark.

Israels bosättningspolitik, inklusive vräkningar av palestinska familjer, strider mot internationell humanitär rätt, underminerar tvåstatslösningen och bidrar till en förhöjd konfliktnivå. Den måste upphöra. Ockupationen av Palestina och den diskriminering av palestinier som råder är grundorsaken till våldsamheterna som föder extremerna på båda sidorna av konflikten. Den expansiva bosättningspolitiken omöjliggör tvåstatslösningen. I juli 2024 kom ICJ med ett utlåtande om att Israels ockupation är olaglig och krävde att Israel drar sig tillbaka så snart som möjligt. På punkt efter punkt slår domstolen fast att bosättningspolitik, tvångsmässigt övertagande av mark och utnyttjande av naturresurser, tvångsmässig förflyttning av palestinier, införande och tillämpning av israelisk lag på ockuperade områden samt övervåld i stället för skyddande av befolkningen på de ockuperade områdena strider mot internationell lag. Domstolen säger också att samtliga stater har en skyldighet att inte erkänna ockupationen som laglig samt att inte ge stöd som kan innebära att den fortsätter. Trots denna dom har Sveriges regering varit tyst, och bosättningsvåldet fortsätter att stödjas av de extrema falangerna i Israels regering, där flera är bosättare. Om man är seriös med att stötta en tvåstatslösning på sikt måste man göra allt för att stoppa denna politik. Både israeler och palestinier har rätt till frihet, utveckling och trygghet inom säkra och erkända gränser.

I skuggan av kriget i Gaza har också våldet från enskilda bosättare och bosättningsorganisationer ökat lavinartat; mer än 500 palestinier har dödats i skrivande stund. Palestinska jordbrukares olivlundar sätts i brand, odlingsfält förstörs av fyrhjulingar, bostadshus demoleras, vägar rivs upp och bilar bränns. Det är ett våld som inte sällan slutar i dödsfall och skadade. I Miljöpartiets ögon är handlingarna som bosättarna begår terrorbrott – handlingar som begås i syfte att skapa allvarlig fruktan hos en befolkning. Sverige har tillsammans med EU undertecknat uttalanden där man fördömer bosättningsvåldet som "terroriserar palestinska samhällen". Sverige bör därför undersöka EU:s möjlighet att terrorklassa våldsamma bosättare och bosättningsorganisationer.

Miljöpartiet stöttar Palestinas rätt att existera och vill att regeringen markerar hårdare mot Israels illegala bosättningar och bombningar. Vi förordar en tvåstatslösning, enligt 1967 års gränser, där Palestina har östra Jerusalem som huvudstad.

Att Israels tvångsförflyttningar av palestinier, konfiskeringar av palestinsk mark, utomrättsliga dödande och ojämlikhet inom rättssystemet utgör apartheid är en helt rimlig tolkning av skrivningarna i Romstadgan och apartheidkonventionen.

Vi vill självklart se tydligare markeringar från regeringen och sanktioner mot Israel, som borde ha varit på plats sedan länge. Israel har aktivt och systematiskt stoppat humanitärt bistånd från att komma in i Gaza och beskjutit humanitära konvojer och de civila som försökt ta emot mat från dem. Detta är allvarliga kränkningar av internationell rätt som kräver ett kraftfullt agerande från världssamfundet. Markeringar som än så länge uteblivit. Miljöpartiet kräver att den svenska regeringen agerar i alla tillgängliga diplomatiska och inofficiella kanaler för

- en permanent vapenvila
- att gisslan och andra illegalt frihetsberövade personer som hålls av Hamas och Israel återförenas med sina familjer
- att EU bör pausa associeringsavtalet med Israel
- att EU inför handelssanktioner mot israel
- att EU inför sanktioner mot israeliska bosättare och politiska ledare i Israel som uppviglar till våld
- att införa importrestriktioner för produkter från ockuperade områden samt stoppad visumfrihet till Sverige för israeliska bosättare
- att EU enas om ett vapenembargo mot Israel
- att regeringen/EU kräver att Israel ger obegränsad tillgång till Gaza för humanitära insatser och omedelbart slutar att beskjuta humanitära konvojer
- att brott mot mänskligheten och krigsförbrytelser utreds och att Sverige ansluter sig till Sydafrikas anmälan till Internationella domstolen om att Israel ska utredas för folkmord
- att Sverige verkar i FN för att få ett slut på Israels olagliga ockupation exempelvis genom att stödja resolutioner i FN:s generalförsamling och säkerhetsråd som syftar till att få ett slut på Israels olagliga ockupation av Palestina
- att Sverige stoppar allt militärt samarbete med Israel och att Sveriges försvarsattaché vid ambassaden i Tel Aviv kallas hem
- att svenskt humanitärt bistånd till Palestina stärks för att möta de enorma behov som konflikten skapat
- att Sverige verkar för att få till stånd en hållbar fredsprocess som leder till en rättvis tvåstatslösning
- att FN skickar en fredsfrämjande insats för att upprätthålla vapenvilan när den är på plats
- att Sverige gör som flera andra europeiska länder och tar emot patienter från Gaza i akut behov av vård.

Det är viktigt att Sverige också fortsätter att bidra med ett starkt utvecklingsbistånd till organisationer för att återuppbygga Palestina efter konflikten. Det palestinska civilsamhället, MR- och fredsorganisationer från både Israel och Palestina, kulturarbetare, fria medier samt organisationer som arbetar med utbildning, sjukvård och annat är centrala aktörer. Det är också dessa aktörer som kan bygga förtroendet för en tvåstatslösning hos befolkningen.

Ockupationen i sig gestaltas i enorma miljöorättvisor vad gäller både vem som drabbas av miljöförstöring och vilka som har tillgång till naturmiljöer. Miljöorättvisa borde vara en central del av fredsförhandlingar och en förutsättning för en rättvis fred. Det är i princip omöjligt att bygga upp ett motståndskraftigt samhälle under ockupation. Det kräver både resurser och planering.

Palestinierna i de ockuperade områdena lever under israeliska militärlagar men pressas också av beslut fattade av palestinska myndigheter. Den nuvarande palestinska staten är ingen rättsstat. Allvarliga problem som korruption, censur, godtyckliga arresteringar och tortyr förekommer.

Det är ett allvarligt misstag att bygga den mellanstatliga relationen till Israel på de interna politiska krafter som inte erkänner folkrätten. Mellanstatlig och mellanfolklig vänskap betyder inte ett automatiskt stöd till sittande regerings politiska agenda. Brott mot internationell rätt måste påtalas, inte sopas under mattan.

EU och dess medlemsstater måste hålla fast vid krav på respekt för mänskliga rättigheter när det gäller handelsvillkor med Israel och med de palestinska myndigheterna. EU-domstolen slog 2019 fast att EU:s medlemsländer måste skilja på produkter från ockuperade områden och produkter från Israel. Sverige och EU bör ta ytterligare steg för att inte ge stöd till bosättningar som undergräver tvåstatslösningen.

Den obalans som finns inbyggd i denna konflikt, den fortsatta ockupationen och det fortsatta kollektiva förtrycket mot palestinier gör att Miljöpartiet otvetydigt verkar för en rättvis fred och för ett fritt och demokratiskt Palestina. Ett Palestina som kan leva sida vid sida med Israel. Vi måste stötta demokratiska krafter i både Israel och Palestina för att få till ett permanent slut på en lång och tragisk konflikt.

Jacob Risberg (MP)

Janine Alm Ericson (MP)

Rebecka Le Moine (MP)

Märta Stenevi (MP)

Annika Hirvonen (MP)

Emma Berginger (MP)

Ulrika Westerlund (MP)

Jan Riise (MP)